

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

EUs NYE KLIMA-PAKKE

Interne og eksterne koplinger

Jørgen Wettestad

Foredrag på Energiuka 2009
Oslo, 5/2 2009

www.fni.no

EUs nye klimapakke: interne og eksterne koplinger

- Sentrale elementer i EUs nye klima og energi pakke (desember 2008)
  - Revidert kvotesystem (ETS)
  - Fornybar energi
  - Karbonlagring og fangst (CCS)
- På oppfordring: noen smakebiter mht. klimapolitikk i USA og Kina – og koplinger til EU
- Litt om koplinger til Norge
- Avsluttende bemerkninger

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

www.fni.no

EU's klimapakke: kvoter

- EU's klima og energi pakke er bred!
  - Også energieffektivitet, revidert statsstøtte m.m.
  - Bærebjelke: vedtaket i 2007 om 20% / 30% kutt innen 2020
- *Endring av kvotesystemet*
  - Hadde jo pilotfase 2005-7 og nå inne i Kyoto (2008-12)
  - Des. 2008: viktige endringer av 'hjørnesteinen', for perioden 2013-20
- Sentralisering
  - Tidligere hadde man nasjonale fordelingsplaner. Nå bestemmes ting på EU-nivå
  - Kvotemengden reduseres 'mekanisk'

EU's klimapakke: kvoter

- Mer auksjonering
  - Så langt, mest gratiskvoter. 'Ekstra-profitter' for energiselskaper, og lobbying..
  - I 2013, ca.50% auksjonering, og så gradvis mer
  - I kraftbransjen er auksjonering regelen - unntak i øst
  - Energi-intensiv industri starter med 80% gratiskvoter i 2013 - så gradvis reduksjon
  - De aller mest sårbare for global 'karbon-lekkasje' skal beholde gratiskvoter
  - Anmodning om å øremerke minst 50% av inntektene til klima-tiltak
- Langsiktige rammer for CDM
  - Opp til 50% av reduksjonsbehovet kan dekkes av CDM

EU's klimapakke: fornybar

- Tidligere: frivillig mål om 21% fornybar el innen 2010
- Nå et *bindende* mål om 20% fornybar *energi* innen 2020 (utg.punkt: 2005)
  - Innbakt: mål om 10% biodrivstoff
  - Varierende nasjonale målsettinger
    - Alle skal øke med 5,5% + 'BNP påslag'
    - F.eks. Danmark 30%; Tyskland 18%; Polen og UK 15%
  - Landene skal presentere nasjonale handlingsplaner innen juni 2010

EU's klimapakke: CO2 lagring

- Klar satsning på å utvikle CO2 lagring
- Mål om at opp til 12 store demonstrasjons anlegg skal stå klar i 2015
- Men dyrt! Så man må få til et spleiselag mellom EU, medlemsland og industrien
- Hvordan finne 'friske EU penger'?
  - Kortsiktig: Kommisjonen foreslår i januar 2009 å bruke endel ubrukte landbruks-fond penger til fem land og 11 prosjekter
  - Mer langsiktig: kopling til kvotesystemet post-2012
    - Kraftselskaper skal få 300 millioner kvoter
    - Vil beløpe seg til 7-9 milliarder euro (altså opp mot 80 milliarder kr)

USA: noen smakebiter

- 'Will Obama outgreen Europe?'
  - Foreløpig 2020 mål: redusere til 1990 nivå
  - Men ambisiøst 2050 mål : 80% reduksjon
- *Kvoter*: Obama har annonsert innføring av nasjonalt system
- Åpning nå for at eksisterende delstats-initiativer (RGGI, WCI) evt. kan ha strengere krav?
- Kan USA lære noe av EU?
  - Ja, mht sentralisering og auksjonering. Men EU lærte jo av US SO₂/NO_x
  - Link EU-US? EU nevner nå 2015 som OECD mål

USA: noen smakebiter

- *Fornybar*: spennende visjoner om satsning!
- Noen foreløpige signaler:
  - Fordoble i løpet av tre år (vind og sol)
  - Satse rundt 10 milliarder dollar de neste 10 år
- Vil Obama få dette igjennom i Kongressen og Senatet?
  - Må overbevise demokrater fra 'kull-statene' (Midt-Vesten, Ohio, Virginia m.fl.)
  - Men viktig kopling til energi-sikkerhet?
- Betydelige ambisjoner både i EU og USA kan gi opphav til samarbeid?

USA: noen smakebiter

- *CO2 lagring*: bidrag til 'clean coal' i kull-nasjonen USA?
- Obama foreslått å satse 2,5 milliarder dollar på teknologi-utvikling
- Ønsker å bygge minst fem nye pilotanlegg
  - Tidsrammen uklar? 2015?
- Grunnlag for samarbeid over Atlanteren?

Kina: noen smakebiter

- Kina er verdens største utslippsland
- Samarbeid med EU
  - 2005: EU-China Partnership on Climate Change
    - Både institusjonell støtte CDM, CO2 lagring m.m.
- *Kvoter*: Kina er størst i CDM markedet
  - Hovedtyngden av kinesiske prosjekter innen fornybar (vind, vannkraft)
  - Kina ikke så begeistret for mer fokus i EU og globalt på 'forbedret CDM'?

Kina: noen smakebiter

- *Fornybar*: Fornybar energi lov 2005
  - 15% innen 2020: vind, sol, hydro (dobling)
  - Inngår i nasjonalt klima program lansert i juni 2007- og White Paper okt.2008
  - Gitt egen satsing, hvor stort er *egentlig* behovet for CDM..?
- *CO2 lagring*: nær 70% av energi fra kull
  - EU-China Partnership: kunnskapsutveksling om CO2 lagring – og bygging av ett pilotanlegg innen 2020

Norge og EUs nye klimapolitikk

- *Kvoter*: Norge faktisk ennå ikke formelt koplet opp mot EUs kvotesystem
- Mht ETS post-2012, så antagelig ikke veldig problematisk for Norge
- Spillerrommet for nasjonalstatene klart vesentlig mindre i ETS post-2012
- For norsk prosessindustri vil videre klargjøring i EU av de globalt mest sårbare være interessant

Norge og EUs nye klimapolitikk

- *Fornybar*: regjeringen har tidligere lovprist EUs satsning
  - Litt nøling, men nå tar Norge direktivet
  - Bellona mener at vi må øke med 9-14% (noe a la Sverige?)
- *CO2 lagring*: EUs satsning gode nyheter for Norge
  - Norge har klart bidratt, og 'Mongstad testsenter' som ett av de 11-12 EU prosjektene?
  - Statsstøtte er ikke lenger noe problem

Avslutning

- EUs nye klima og energipakke et viktig eksempel på mer integrert EU politikk
- Obamas visjoner kan åpne opp for ny giv i samspillet mellom EU og USA mht klima
- EU samarbeider allerede med Kina mht. klima og klima-pakken gjør EU enda mer interessant
- EUs nye pakke betyr at EU i økende grad griper inn i norsk klimapolitikk
  - Betyr økte utfordringer, både mht å forstå, påvirke og iverksette politikken